

DE NORD A SUD

La novel·la iraquiana de Lola Salmerón

Dijous que ve, 26 d'octubre, a les 19 h, a la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa, Lola Salmerón Galí (Barcelona, 1972), amb vincles familiars a Horta de Sant Joan (Terra Alta), presenta una altra de les seves novel·les, aquesta de temàtica plenament iraquiana, datada el 2003, fa vint anys, quan les bombes nord-americanes de Bush fill -amb el suport incondicional de l'anomenada coalició occidental (Blair, Aznar, etc.)- queien sobre Bagdad, com a represàlia, deien, dels atemptats de l'11S (2001) a Nova York, sobre els quals s'ha continuat debatent tots aquests anys, perquè no ha quedat clara l'autoria dels fets i, menys encara, la transmissió televisiva de l'impacte dels avions.

La novel·la de Lola Salmerón es titula *Bushara. Antes de ser refugiada* -amb pròleg de la periodista Bea Talegón-, publicada l'abril de 2022 en el

seu registre editorial www.loslibrosdelola.es, que és on es poden demanar, a més de les presentacions que l'autora ha fet per ciutats i pobles, com ara Arnes, també a la Terra Alta, on l'estiu passat vam coincidir i vaig tenir notícia de la trepidant història de la família i amics de Bushara, nascuda el març de 2003, quan el cel de Bagdad s'esquerdava de bombes, talment com ara -poc més de vint anys després- està passant a la Gaza palestina.

El text de Lola -activíssima en el seu treball d'educadora social i defensora de drets humans i llibertats, sobretot d'aquells, tants, obligats a l'emigració- és un reflex d'aquestes vivències, novel·lades en aquesta història amb una veracitat estremidora.

Posant-se en la pell de les víctimes -innocents com totes les que formen part del poble treballador-, l'autora, a diferència de tants cronistes a

sou, pagats pels vencedors d'aquesta i de totes les guerres, relata el desconcert i terror ocasionat per la maquinària bèl·lica, sempre renovada per part dels grans poders polítics i militars.

Ho sabem des que el món és món, però, a pesar de la Declaració Universal de Drets Humans, al final de la Segona Guerra Mundial, i de tots els tractats de pau que s'han signat, els conflictes armats -de l'Amèrica Llatina a l'Àfrica, passant per l'Orient Pròxim, el Lluanyà i el Sud-est asiàtic, a més de les invasions i ocupacions a l'àrea soviètica-, els imperialismes d'un costat i altre -amb guerres de religió provocades interessadament, amb expansions territorials a la recerca de recursos naturals estratègics o directament armant els bàndols en conflicte- han protagonitzat una demencial evolució de la humanitat cap al caos ac-

tual, en gran benefici de les poderoses empreses d'armament i dels conglomerats industrials, energètics i financers, que sovint solen ser els mateixos.

Lola Salmerón, amb el seu impressionant retrat de Bushara -perduda la seva família més immediata, ajudada de petita i adolescent per unes famílies veïnes-, ens col·loca (com en temps de l'Imperi romà i la crucifixió de Jesús) entre el desgavell de la vida personal i col·lectiva i la impotència per afrontar una realitat agressiva i desmesurada, talment estem tornant a viure aquests dies, justament, en la turmentada terra on Jesús predicà la bondat i l'amor.

Els dos capítols centrals del llibre, els corresponents a Setembre i Novembre de 2019, són d'una intensitat humana vivificant, perquè ens mostren com, entre la ruïna de Bagdad, les pèrdues familiars i la fam, la jove

Xavier Garcia
escriptor

Bushara, vagant desconsolada per la capital, necessitant "escapar de tot" el que havia sofert tancada a casa per por a ser violada si sortia, es disfressa d'home, amb la roba del seu pare, atrapat mortalment en el bombardeig del mercat, i té una experiència d'aproximació amorosa pura amb una noieta, com ella, que coneix entre un grup d'infants, tan abandonats com elles.

Els diàlegs d'amor impossible entre aquests Romeu i Julieta de principis del segle XXI, bé mereixerien quedar estampats entre les tragèdies teatrals de tots els temps.